

> 3 de julio de 2026 a las 0:00

E. Camps

Esther Boix i Pons (Llers, 1927- Anglès, 2014) fou un exemple de lluita i superació. Va iniciar les seves passes al món de l'art amb una pintura dura i fosca, reflex d'una societat immersa en la misèria dels anys de la postguerra: interiors humils, fam i buidor existencial. Després d'un viatge a París i una estada a Milà, la seva pintura fa un gir copernicà.

FUNDACIÓ VILA CASAS

El viatge invers d'Esther Boix

Un dels avantatges de la primera postguerra espanyola —per dir-ne d'alguna manera—, és que la gent de la cultura en general, illa de la comunitat artística en particular, podia identificar amb precisió el seu antagonista. Volem dir que, a diferència d'avui, on l'enemic és extraordinàriament difós i on la teoria conspiratòria tendeix a desbarcar la racionalitat, els anys quaranta i cinquanta del segle passat van estar marcats pel triomf de la dictadura franquista (aquella victòria inapel·lable que solament s'obté amb les armes) i per totes les seves ramificacions, començant pel nacionalcatolicisme i acabant per les múltiples modalitats de regressió. El contrast no podia ser més extrem: sense oblidar els seus clars cursos, la República va brillar només per uns instants tot i que, com diria el poeta, les seves ombres deixarien marques perennes. En aquest sentit, la historiografia de l'art poc atenta als matisos s'ha centrat en dues actituds que, filant gruixut, respondrien a dos paradigmes

L'exposició es titula «Un món en lluita» però explica una altra cosa: un món que, per culpa de la felicitat, va deixar de lluitar

EUDALD CAMPS

polítics, és a dir, el de l'exiliat compromès i el del supervivent que no fa escarafalls a res. O, dit d'una altra manera: figures com Picasso o Juli Gonzàlez, combatius des de l'altre costat de la frontera, o Miró, refugiat de facto a

Mont-roig del Camp, s'oposaven obertament al règim mentre que personalitats estrofolàries, com ara la de Salvador Dalí, s'emmotllarien sense problemes a la nova situació (llegint-ne amb sorprenent precisió totes les possibilitats i explotant-les sempre en benefici propi). Segui com sigui, hi ha un tercer grup, molt més discret, que caldria reivindicar: els dels joves creadors que encara no gaudien del reconeixement internacional (i que en molts casos mai arribaria), artistes que, a còpia d'entusiasme, intentarien obrir esclatxes de llum en aquell panorama que tan bé descrivia, l'any 1948, el vitraller Francesc Fomells provinent de París: «Artísticament, a Barcelona tot seguia igual o pitjor; aquell ambient tan denigrant, aquella congelació intel·lectual i plàstica, aquella pintura cansada, d'un fals impressionisme, aquells paisatges i natures mortes fets copiant la imatge sense cap concepte de creativitat, només d'una impressió visual». Doncs

això: «Els temptejos per trobar nous camins i llenguatges —ens recordava Carme Clusellas, directora del Museu d'Art de Girona— van afavorir la unió d'artistes sota grups autobatejats, la majoria de curta trajectòria, que els servien per a posicionar-se, per a reafirmar-se i per a créixer artísticament. Postectura va ser un d'aquests grups: va durar poc mes d'un any i va produir una sola exposició, però va servir perquè confluïssin tres pintors i tres escultors: Esther Boix, Ricard Creus, Joaquim Datsira, Josep Martí Sabé, Josep M. Subirachs i Torres Monsó». Doncs això: Esther Boix fou un exemple de lluita i superació. Va iniciar les seves passes al món de l'art amb una pintura dura i fosca, reflex d'una societat immersa en la misèria dels anys de la postguerra: interiors humils, fam i buidor existencial. Després d'un viatge a París i una estada a Milà, la seva pintura fa un gir copernicà. Un viatge invers que va de la tragèdia al lluir quodià.

ESTHER BOIX
Volart/Barcelona
Ausiàs March.
Fins al 12 de juliol.
www.fundaciovilacas.com.